

संस्कृतवर्षस्मृतिग्रन्थमाला

अप्रकाशितपाण्डुलिपिग्रन्थप्रकाशनम् - १८

प्रधानसम्पादकः - राधावल्लभत्रिपाठी

चन्द्रदत्तविरचितं

भगवद्भक्तिमाहात्म्यम्

सम्पादकः

बाबूरामशर्मा

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम्

मानितविश्वविद्यालयः

नवदेहली

संस्कृतवर्षस्मृतिग्रन्थमाला
अप्रकाशितपाण्डुलिपिग्रन्थप्रकाशनम्-१८
प्रधानसम्पादकः - राधावल्लभत्रिपाठी

चन्द्रदत्तविरचितं

भगवद्भक्तिमाहात्म्यम्

सम्पादकः
बाबूरामशर्मा

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम्
(मानितविश्वविद्यालयः)
नवदेहली

भूमिका

नमो योगीन्द्राय प्रमथपतिपादाप्तरतये,
स सम्भारीनाथः प्रथित इह यः शान्तिकलया।
विधत्ते श्रेयांसि प्रणतजनसाधारणतया,
दयामूर्तिः कीर्तिः प्रसरति यदीया हिमगिरौ।।1।।

जनः को जानीते मणिरिह भवेत्क्वावनितले,
विना तत्सम्पर्कात्रिहि भवति लोहो मणिमयः
जनैरेभिः साकं समुषितमहो तैरवगतः,
अयं कीदृग्योगी प्रणतजनकल्याणनिपुणः।।2।।

मदीया येयं सा कृतिरति कृपावृष्टिवलिता,
अमीषामाशीर्भिः प्रतिविपदुल्लङ्घ्य भविता।
यदा काचिद्बाधा समजनि कृतौ सा निरसिता,
अमीभिर्दूरस्थैः, किमपरमहं वच्मि विभुताम्।।3।।

अतः परं पितृपादाब्जवन्दनं करोमि यो रेशनलालनामा।
आसीत्पुरा, श्रीजननीं च वन्दे यन्नाम देव्युत्तरचञ्चलेति।।

श्रीहंसराजं सहजं प्रणौमि श्रीकर्मचन्द्रं प्रणतोऽस्मि तद्वत्।
ययोः कृपा दृष्टिमुपेत्य नित्यं पठामि निर्विघ्नतया बहिःस्थः।।

श्रीमदुमारमणं वन्दे उमारमणरूपिणम्।
उमां च मातरं नौमि तत्सेवनपरां सतीम्।
गुरुं कुमुदनाथं च नौमि मिश्रोपनामकम्
यदसीमकृपापोतेनातरं भक्तिसागरम्।।

बाल्यकालादेव मम भक्तिरसं प्रत्याकर्षणमासीत्। आकर्षणमिदं वर्धितं
यदा शास्त्रिकक्षायाम् एम.ए. कक्षयाञ्च साहित्यशास्त्रे रसविवेचनावसरे भक्तिरसस्य
चर्चा गुरुभिः कृता। तदा भक्तिविषयमवलम्ब्य शोधकार्यं कर्तव्यमिति मे मनसि

विषयसूची

सर्गः	विषयः	पृष्ठसंख्या
	आमुखम्	iii
	भूमिका	v
1.	प्राचीनभक्तस्मरणम्	1
2.	नाभादासचरितम्	7
3.	हनुमच्चरितम्	8
4.	विभीषणचरितम्	15
5.	शवरीचरितम्	18
6.	अजामिलचरितम्	25
7.	जटायुचरितम्	30
8.	अम्बरीषचरितम्	36
9.	अम्बरीषचरितम्	39
10.	विदुरस्त्रीचरितम्	45
11.	सुदामाचरितम्	49
12.	चन्द्रहासचरितम्	54
13.	शिविदेवचरितम्	64
14.	द्रौपदीचरितम्	67
15.	द्रौपदीचरितम्	69
16.	वाल्मीकिचरितम्	73
17.	रुक्माङ्गदचरितम्	77
18.	मयूरध्वजचरितम्	82
19.	प्रह्लादचरितम्	87
20.	प्रह्लादचरितम्	93
21.	निम्बादित्यचरितम्	97
22.	जामातचरितम्	100
23.	श्रीमार्गगुरुशिष्यचरितम्	103
24.	रामानुजचरितम्	106
25.	श्रीरङ्गचरितम्	109

चन्द्रहासं पुरस्कृत्य निशि पूजार्थमागताः ।
 अथान्तरे तु मदनश्चन्द्रहासेन संयुतः¹ ॥ 79 ॥
 ततो विस्मृत्य राजाज्ञां प्रथमं गिरिजामठे ।
 जगाम देवीपूजार्थं स्नेहेन तद्वशङ्गतः ॥ 80 ॥
 जगाम मदनस्नेहात्मठेऽस्मिन्दुर्जनो न चेत् ।
 अथो शीघ्रं तु चाण्डालो मदनस्य शिरोऽसिना ॥ 81 ॥
 चिच्छेद चन्द्रहासोऽयमिति मत्वा निरीक्ष्य तम् ।
 चन्द्रहासो निववृते गन्तुं तत्र स्वयं सुधीः ॥ 82 ॥
 बबन्ध तं तु चाण्डालं बध्वा कस्मैचिदर्प्यत् ।
 अथ कोलाहलो जातस्तुमुलो लोमहर्षणः ॥ 83 ॥
 श्रुत्वा राजापि च निहतं मदनं दैवयोगतः ।
 रुरोदान्तस्वरेणाथ शिरः सन्ताडयन्मुहुः ॥ 84 ॥
 स्वयं तत्र गतो राजा यत्र² श्रीमदनो हतः³ ।
 विललापातिशोकेन दृष्ट्वा तं विनिपातितम् ॥ 85 ॥
 अतिशोकेन स राजा पाषाणेन शिरः स्वयम् ।
 प्रस्फोट्य विजहौ प्राणां चन्द्रहासस्ततः परम् ॥ 86 ॥
 चित्ते विचारयामास मद्विवाहादभूदिदम् ।
 राजा तु पुत्रशोकेन ममार जरसान्वितः ॥ 87 ॥
 तत्पुत्रो मदनश्चासौ मदर्थे⁴ त्यक्तजीवितः ।
 ततो मां धिक् यदि त्वेनं त्यक्त्वा यामि गृहं प्रति ॥ 88 ॥
 तस्मादेनं हरिं प्रार्थ्य देवीमेतां कुलार्चिताम् ।
 आराध्य जीवयित्वा तु सह यास्यामि मन्दिरम् ॥ 89 ॥
 नो चेच्छित्त्वा शिरः स्वं तु मरिष्ये नात्र संशयः ।
 इत्युक्त्वा मदनं तत्र मठे संयोज्य मस्तकम् ॥ 90 ॥
 वपुषा तत्कपाटं तु दत्त्वा बहिरुपस्थितः ।
 स्थापयित्वा मठद्वारि शालग्रामशिलां निजाम् ॥ 91 ॥

1. सं पुनः - क ।

2. पत्रीन् - क ।

3. मृतः - क ।

4. तदर्थे - ख ।

॥ अप्रकाशितपाण्डुलिपिग्रन्थमालायां प्रकाशिताः ग्रन्थाः ॥

कुसुमसंख्या	ग्रन्थनाम	सम्पादकः	मूल्यम् *
1.	ठक्कुरसंग्रामसिंहविरचिता बालशिक्षा	भवानीशङ्करशर्मा	190/-
2.	सुकुमारकविप्रणीतं श्रीकृष्णविलासमहाकाव्यम् (बालपाठ्यव्याख्योपेतम्)	ई. एम्. राजन्	220/-
3.	नारायणसुधीकृतः भाट्टनयोद्योतः	सूर्यनारायणनागेन्द्रभट्टः	425/-
4.	अन्नम्भट्टप्रणीतं सिद्धाञ्जनम् (तत्त्वचिन्तामण्यालोकव्याख्योपेतम्)	एम्. विश्वनाथशास्त्री	240/-
5.	वासुदेवत्रिपाठिप्रणीतः प्रायश्चित्तविलोचनः	सन्तोषकुमारपण्डा	250/-
6.	आनन्दानुभवकृतः पदार्थतत्त्वनिर्णयः	शुद्धानन्दपाठकः	190/-
7.	वासुदेवकविकृतं युधिष्ठिरविजयम् (बालव्युत्पत्तिकारिणी-टीकोपेतम्)	वाई. एस्. रमेशः	600/-
8.	वराहमिहिरकृता बृहत्संहिता (उत्पलपरिमलव्याख्योपेता)	के.वी. शर्मा	675/-
9.	याज्ञिक्युपनिषत् (विज्ञानेश्वरप्रणीतविवरणसहिता)	सूर्यनारायणनागेन्द्रभट्टः	280/-
10.	किलिमङ्गलं नारायणनम्पूतिरिप्रणीता प्रक्रियासर्वस्वविवृतिः	एम्. के. आण्ड्यूस	165/-
11.	मधुसूदन-ओझा-कृतः व्याकरणविनोदः	महेन्द्रकुमारशर्मा	330/-
12.	भूमभट्टप्रणीतम् अर्जुनरावणीयम् (कैरलीटीकोपेतम्)	विजयपालशास्त्री	340/-
13.	श्रीरामचन्द्रभट्टप्रणीतं सभ्याभरणम् (मयूखमाला-व्याख्योपेतम्)	राजेन्द्रप्रसादभट्टः	300/-
14.	उमामहेश्वरविरचिता तत्त्वचन्द्रिका	एम्. चन्द्रशेखरः	340/-
15.	जम्बुनाथविरचितः प्रश्नसारसमुद्रः	एम्. अनन्तपद्मनाभभट्टः	260/-
16.	उदयङ्करविरचिता परिभाषाप्रदीपार्चिः	मुरारिलालशर्मा	160/-
17.	माधवदेवकृता तर्कभाषाव्याख्या सारमञ्जरी	टी.डी. मुरलीधरः	160/-
18.	चन्द्रदत्तविरचितं भगवद्भक्तिमाहात्म्यम्	बाबूरामशर्मा	440/-

* संस्थाननियमानुसारं मुद्रितमूल्यस्य 40% अपकर्षः प्रदीयते।

प्रतिकृतीनां कृते-

Rashtriya Sanskrit Sansthan (Deemed University)

56-57 Institutional Area, Janakpuri, New Delhi-110058

EPABX: 011-28524993 / 28521994 / 28524995, Extn.214-215

E-mail: rskssale@yahoo.co.in , rskss@nda.vsnl.net.in

www.sanskrit.nic.in